

HÜADK FOLKLOR ARŞİVİ

DERLEME FİŞLERİ: SAMSUN-HAVZA 1943

Başvuru Tarihi: 25.11.2022 / Kabul Tarihi: 19.01.2023 / Özgün Makale

Ahu KÖKSAL¹

ÖZ

Muzaffer Sarısözen, Halil Bedi Yönetken ve Rıza Yetişen'den oluşan bir heyet tarafından 1943 yılında Samsun-Havza yöresinden çeşitli türküler derlenmiştir. Bu çalışmada, söz konusu derleme gezisine ilişkin HÜADK (Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı) Folklor Arşivi'nde bulunan özgün el yazması derleme fişleri ve ilgili diğer yazılı arşiv belgeleri incelenmektedir. Söz konusu Arşiv'de, 1943 Samsun-Havza derlemeleriyle ilgili 11 derleme fişinin mevcut olduğu tespit edilmiş; bu fişlerde, Samsun-Havza derleme gezisi sırasında kayda alınan 8'i sözlü 17'si çalgısal olmak üzere toplam 25 adet eser hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşılmıştır. İncelemeler sonucunda, kaynak kişilerin çoğunun rençber ve mehteran olarak görev yapmakta olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Samsun-Havza derlemeleri, Folklor Arşivi, Havza halk müziği

HUADK FOLKLORE ARCHIVE

COMPILATION FORMS: SAMSUN-HAVZA 1943

ABSTRACT

In 1937, a committee consisting of Muzaffer Sarısözen, Halil Bedi Yönetken and Rıza Yetişen recorded various folk songs in the Samsun-Havza region. This study examines the authentic manuscripts and other relevant written documents in the HUADK (Hacettepe University Ankara State Conservatory) Folklore Archive related to this field trip. In the archive, it was found that there are 11 compilation forms containing detailed information about 25 folk songs (8 vocal and 17 instrumental) recorded during this field trip. It was understood that most of these informants were plowmen and janissary band members.

Keywords: Samsun-Havza field trip, Folklore Archive, Havza folk music

¹ Öğr. Gör. Dr., Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Bilimleri Bölümü Müzikoloji Anabilim Dalı.

E-posta: koksalahu@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5813-0877

1. GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı, 10-18 Temmuz 1943 tarihleri arasında Samsun'da gerçekleştirilmiş olan derleme gezilerinden 10 Temmuz 1943 tarihli Havza derlemelerine ilişkin HÜADK Folklor Arşivi'nde² bulunan derleme fişlerinin incelenerek ayrıntılı bir şekilde ortaya çıkartılması, söz konusu geziye dair Arşiv'de yer alan diğer dokümanlarla derleme fişlerindeki eser bilgilerinin karşılaştırılması ve 10 Temmuz 1943 tarihli Havza derlemelerine dair genel bir değerlendirme yapılmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Folklor Arşivi'nde muhafaza edilen yazılı belgeler arasında Samsun-Havza derlemeleriyle ilgili olanlar tespit edilmiş ve söz konusu belgelerin orijinal nüshaları titizlikle incelenmiştir. Çalışmada mercek altına alınan söz konusu belgeler şunlardır:

- “Samsun / 1943 / Plak No. 1139-1161 / Band No³ / [Dosya No] 53⁴” başlıklı dosyada bulunan, el yazısıyla doldurulmuş, derlemelerin yer aldığı plak numaralarını gösteren yarım sayfalık liste⁵
- “Samsun / 1943 / Plak No. 1139-1161 / Band No / [Dosya No] 53” başlıklı dosyada bulunan, el yazısıyla doldurulmuş 11 adet derleme fişi⁶
- “F. Arşiv'inin derlediği plaklar No: 3 983-1450” başlıklı demirbaş defterinin 27 ve 28. sayfasında bulunan liste⁷
- “Arşiv Derleme Plâkları Kataloğu: Şehirlerde ve Arşivde Derlenenler” başlıklı klasörde bulunan liste⁸.

2. YÖNTEM

10 Temmuz 1943 tarihinde Samsun'un Havza ilçesinde derlenen eserlerin listesi; okuyucuların çalışma içeriğine ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla araştırmadaki sıra numarası, derleme fişi sıra numarası, eser başlıkları, eserlere ilişkin ses kayıtlarının Arşiv'deki yerini belirten plak

² Çalışmanın geri kalanında Arşiv olarak anılacaktır.

³ Samsun Dosyasında *Band No* boş bırakılmıştır.

⁴ 53 rakamının önünde bir açıklama bulunmamaktadır ancak diğer dosyalarla karşılaştırıldığında bunun Arşiv'deki sırayı gösteren dosya numarası olduğu anlaşılmaktadır.

⁵ HÜADK Folklor Arşivi. “Samsun / 1943 / Plak No. 1139-1161 / Band No / [Dosya No] 53”.

⁶ a.g.e.

⁷ HÜADK Folklor Arşivi. “F. Arşiv'inin derlediği plaklar No: 3 983-1450”.

⁸ HÜADK Folklor Arşivi. “Arşiv Derleme Plâkları Kataloğu: Şehirlerde ve Arşivde Derlenenler”.

numaraları ve eserlerin plaktaki yerleri ile birlikte, tek bir tablo içinde üçüncü bölümün başında sunulmuştur.

Derleme fişlerinde yer alan kaynak kişi bilgileri, eser sözleri ve derleme yorumlarına ilişkin bilgiler de yine üçüncü bölümde ele alınmıştır. Fişlerde yer alan her bir eser kendi adını taşıyan başlık altında tek tek incelenmiş ve bu inceleme, fişlerin dosyadaki sırası gözetilerek yapılmıştır.

Derleme fişlerinin düzeni ve derleyenler tarafından nasıl doldurulduğu Görsel 1'deki örnekte görülebilir:

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
Devlet Konservatuarı Folklor Arşivi
Sayı : _____

DERLEME FİŞİ

Söyleyenin adı ve yaşı: Ali İpek 1307
Mesleği : R.

Memleketi : vilâyeti Van kazası Harza köyü Eymir
Kimden, ne zaman, nerede öğrendiği : Asık Musa Arslan'dan iç içe
şene suul - Hava Harzani'nin

Çalanın adı ve yaşı : _____
Mesleği : _____
Memleketi : vilâyeti _____ kazası _____ köyü _____
Kimden, ne zaman, nerede öğrendiği : _____

Parçanın adı : Esma ile Zeycan
Alındığı yer ve tarih : 10-7-1943 Harza
Plak numarası : 1174
Plakdaki yeri : B.1

Parçanın kimler tarafından alındığı :
H. S. R. J.

PARÇANIN METNİ	DÜŞÜNCELER
<u>İstemem talebi, Lokmani baldım</u> <u>Gizli yaralarım^{de} dedim ne dersin ?</u> <u>Halkın hikmetinden ummana daldım</u> <u>Bakar seli gibi^{de} coşdum ne dersin ?</u>	<u>derin ay!</u>
<u>Şefam verdim şefamından aletler</u> <u>Gönümdeki merademi bildiler</u> <u>Doldurup bir fadef zeki verdiler</u> <u>Arzın laalemini isdim ne dersin ?</u>	<u>verdikler</u>

Görsel 1. *Esmeye ile Zeycan* başlıklı türkünün Derleme Fişi

Yukarıda görülebileceği üzere derleme fişlerinde;

- fişin Arşiv'deki sıra numarası,
- söyleyen ve çalan kaynak kişilerin fotoğraflarıyla birlikte isim, yaş, meslek, memleket bilgileri ve söyledikleri ve/veya çaldıkları eseri nerede/kimden öğrendiklerine dair bilgiler,
- eserin adı, derlendiği yer ve tarih, kaydedildiği plak ve derleyenlere ait bilgiler,
- eser sözlü ise metni ve esere dair derleyenlerin düşünceleri yer almaktadır.

Zaman zaman derleme fişinin arka yüzü de notalar veya sözler için kullanılabilir.

Derleme fişlerinde yer alan kaynak kişi ve/veya kişilere ilişkin bilgiler, “Kaynak Kişi Künyesi” başlıklı tablolarda sunulmuştur:

Tablo 1. Örnek: Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyad	
Yaş/Doğum Yılı	
Meslek	
Memleketi	
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	

Tabloya Ad Soyad yazılırken derleme fişindeki bilgiler doğrultusunda *söyleyen* hanesine yazılı isimler için (S), *çalan* hanesine yazılı isimler için (Ç) kısaltmaları kullanılmıştır. Birden fazla kaynak kişinin yer aldığı derleme fişlerinde, bilgiler arasına “,” konulmuştur. Kaynak kişilerin yaşlarına dair bilgiler yaş, Miladi takvime göre doğum tarihi, Rumi takvime göre doğum tarihi olarak yazılabilmektedir. Bu durumlarda derleme fişindeki gösterim aynen korunmuştur. Sonuç kısmında kaynak kişilerin yaşları hesaplanırken Türk Tarih Kurumu'nun “Tarih Çevirme Kılavuzu” internet sitesinden⁹ yararlanılmıştır.

Derleme fişlerine sonradan kurşun kalemle yazılmış olan plak numaraları, “Derleme Fişlerinde Yer Alan Bilgiler” bölümünün girişindeki tabloda toplu bir halde verilmiştir.

Fişlerde yer alan tüm sözler ve notlar, herhangi bir düzeltme veya değişiklik yapılmadan kaydedildiği şekliyle aktarılmıştır.

⁹ <https://www.ttk.gov.tr/tarih-cevirme-kilavuzu/>

3. DERLEME FİŞLERİNDE YER ALAN BİLGİLER

Arşiv’de 53 dosya numarasıyla kayıtlı olan ‘‘Samsun-1943’’ klasöründe 87 adet derleme fiő bulunmakta ve bu fiőlerden 11 tanesinde, Samsun’un Havza ilçesinde derlenen 25 esere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Söz konusu eserlerin listesi; araştırmadaki sıra numarası, derleme fiő sıra numarası, eser başlıkları, eserlere ilişkin ses kayıtlarının Arşiv’deki yerini belirten plak numaraları ve eserlerin plaktaki yerleri ile birlikte Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Derleme Fişlerinde Yer Alan Eserler

Eser Nr ¹⁰	DF ¹¹	Eserin Başlığı	Plak Nr./Yeri
1	1	<i>Ela Gözlerini</i>	1139/a1
2	2	<i>Dolambaç</i>	1139/a2
3	3	<i>Esmeye ile Zeycan</i>	1139/b1
4	4	<i>Bülbül</i>	1140/a1
5	5	<i>Havza için</i>	1140/a2
6	6	<i>Yüzün Gördüm</i>	1140/b1
7	7	<i>Kızılmak</i>	1140/b2
8	8	<i>Davarı Suya</i>	1142/b1
9	8	<i>Gelin</i>	1142/b2
10	8	<i>Yeni simsim</i>	1142/b3
11	8	<i>Daşova Havası</i>	1141/b3
12	8	<i>Sarıktız</i>	1140/a3
13	8	<i>Karlıdağ üstünde</i>	1143/a1
14	8	<i>Paçalı</i>	1143/a2
15	9	<i>Gelini ata bindirme</i>	1123/a2
16	9	<i>Yol havası</i>	1130/a2
17	9	<i>Karşılama</i>	1131/a2
18	9	<i>Gelin ağlatma</i>	1141/a2

¹⁰ Samsun dosyası içinde yer alan bazı derleme fişleri birden fazla esere ait bilgi barındırmaktadır. Doğal olarak Derleme Fiő numarası ile eser sayısı eşit değildir. Derleme fişlerinde yer almayan bu sayılar, ilgili dosyada kaç eser bulunduğunun kolay görülebilmesi için eklenmiştir.

¹¹ DF: Derleme Fiő. Derleyenler tarafından numara verilmemekle birlikte çalışmada derleme fişleri dosyada buldukları sıraya göre numaralandırılarak incelenmiştir.

19	9	<i>Pehlivan havası ağırlaması ve şiplemesi (Yeldirmesi)</i>	1141/b2
20	9	<i>Simsim</i>	1139/b2
21	10	<i>Boz gedik havası</i>	1141/a3
22	10	<i>Dörtayak halay</i>	1142/a1
23	10	<i>Endim gürgen dibine</i>	1142/a2
24	10	<i>Aşurma</i>	1142/a3
25	11	<i>Ağırlama ve yeldirme</i>	1141/a1

Samsun 1943 derleme gezisi Muzaffer Sarısözen, Halil Bedi Yönetken ve Rıza Yetişen tarafından gerçekleştirilmiş olup bu isimler derleme fişlerinde genellikle M. S., H. B. Y. ve R. Y. Şeklinde kısaltılarak gösterilmiş veya hiç belirtilmemiştir.

3.1. Ela Gözlerini

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 3'te sergilenmektedir:

Tablo 3. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Bekir Bülbül (S/Ç)
Yaş	1318
Meslek	Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza / Mursal
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	Kızıoğlu/ Bayburtlu Dursun / -

Derleme fişinde, "Parçanın Metni" başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir¹²:

(ñ) Ala gözlerini (de yar yar) sevdiğüm dilbe(a)r ah-ah-....

Ben senin(ñ) garşuña (da) divana geldim (ñě.. oy)

(giz) Seni her (ħħ) dertlere (de yar) derman demişler (ah-ah-)

Ben onu saña (da ñě) sormağa geldim (oy...)

Ben yara Mecnunum yar bana Leyla

Hasiretlik cana galur mu böyle

Şu gara gaşlardan sen iksan eyle

¹² Parantez içine alınmış harf, hece ve/veya sözcükler sonradan kurşun kalemle yazılmıştır.

Şu garip göynümü sar gara gözlüm

Eserle ilgili “Düşünceler” başlığının yanına “Dikkat” yazılarak “toniği “ah-ah-” diye tutuyor” açıklaması yapılmıştır.

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı altında, H.B.Y., M.S. ve R.Y. kısaltmaları yazılmış; başlığın üzerine ise yine kurşun kalemle “alındı” notu düşülmüştür.

3.2. Dolambaç

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 4’te sergilenmektedir:

Tablo 4. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Bekir Bülbül (S/Ç)
Yaş	1318
Meslek	Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza / Mursal
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / Eskiden

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

Dolambaç dolambaç yolun olayım

Açılmış bağçada gülün olayım

Sen gözelsin senin kölen olayım

Yağmur yağar su bağlanur göllere

Gurban olam datlı dillere

Ben ölürüm de seni vermem ellere

Gel bana gel güzelim aman

Bu yıllık da böyle gezelim

Gezip düşmanlar bağın ezeyim

Eserle ilgili “Düşünceler” başlığının altına -sonradan- kurşun kalemle “sazla uygun gitmiyor (acemilikden)” açıklaması yapılmıştır.

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı altında, H.B.Y., R.Y. ve M.S. kısaltmaları yazılmış; başlığın üzerine ise yine kurşun kalemle “alındı” notu düşülmüştür.

3.3. Esme ile Zeycan

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 5’te sergilenmektedir:

Tablo 5. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ali İpek (S/Ç)
Yaş	1307
Meslek	R.
Memleketi	Samsun/ Havza / Eymür
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	Hava Havza'nın/ Aşık Musa Arslan'dan / üç beş sene evvel

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

*İstemem tâbibi, Lokmanî buldum
Gizli yarelerim (de) deştim ne dersin(ñ)?
Hakgın (/Hâkîñ) hikmetinden ummana daldım
Bahar seli gibi (de) coşdum ne dersin (dersin ey!)*

*Selam verdim selamımdan aldılar
Gönümdeki muradımı bildiler
Doldurayı bir gadefrakı verdiler (verdiler)
Aşgın badesini içdim ne dersin?*

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı altında, H.B., M.S. ve R.Y. kısaltmaları yazılmış; başlığın üzerine ise kurşun kalemle “alındı” notu düşülmüştür.

3.4. Bülbül

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 6'da sergilenmektedir:

Tablo 6. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ali İpek (S/Ç)
Yaş	1307
Meslek	R.
Memleketi	Samsun/ Havza / Eymür
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	- / - / eskiden

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

*(of) Ne ağlarsın dertli dertli
D(ah) dayanamam zare bülbül
Benim derdim bana yeter*

Bir dertde sen etme bülbül

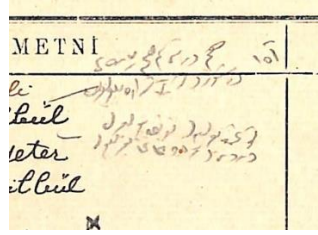
Yağmur yağar sular ahar

Cümle mahluk saña bahar

Dertlilerin bağrın yahar

Dertli dertli ötme bülbül

Eserin ikinci satırındaki “bülbül” sözcüğüne iki çizgi çekilerek eski harflerle notlar alınmıştır.

Görsel 2. *Bülbül* adlı esere ilişkin eski harfli notlar

Eserle ilgili “Düşünceler” başlığının altına kurşun kalemle “sazı çalamadığı için sesle ayrı gidiyor” açıklaması yapılmıştır.

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı altında, H.B.Y., R.Y. ve M.S. kısaltmaları yazılmış; başlığın üzerine ise yine kurşun kalemle “alındı” notu düşülmüştür.

3.5. Havza için

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 7’de sergilenmektedir:

Tablo 7. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ali İpek (S/Ç)
Yaş	1307
Meslek	R.
Memleketi	Samsun/ Havza / -
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / Sözler kendininmiş

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

Hah te ala emretmiş gaynayup coşar

Yücelerden aşar Havzanın Yolu

(ah) Sırmıdır, evliyamıdır ahıllar şaşar

Sobane yücelerden aşar Havzanın yolu

Tunçdandır gurnalarının demiri

Hah te âla emir etmiş böyle emiri

Çorumlu gelirse saçar kömürü

Dertlere dermandur gölü (g)havzanın

Her gelenler şifa bulur başına

Özür olmaz yapusuna daşına

Bakmaz mısınız kız gözünün kaşına

Dertlere dermandur gölü Havzanın

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı üzerine kurşun kalemle “alındı” notu düşülmüştür.

Derleme fişi üzerindeki “Fotoğraf yeri”nde Fotoğraf sözcüğünün üzeri çizilmiş ve Ahmet Kuru yazılmıştır.

3.6. Yüzün gördüm

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 8’de sergilenmektedir:

Tablo 8. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Kurt (S/Ç)
Yaş	1307
Meslek	R.
Memleketi	Samsun/ Havza / Yukarı Susuz
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / eski büyüklerden

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

(ay) Yüzün gördüm dedim (de) elhamdu ullah (da) elhamdû lulla

Erişdik vafına Elhöküm ullah (sebbelmesani)

Cemalın suresi olgaddin gameti Der gulufallah

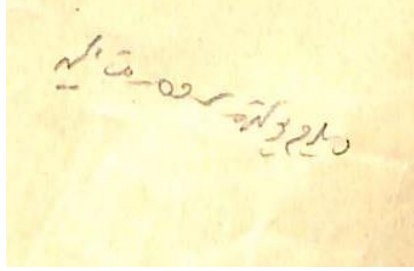
Muhammet saçının (da) her bir telinde (de) her bir telidir

O hunun âyeti Mansur Eminallah

Veranı hakikat Ali evladına

Olubdur şakiri bir ismi allah

Eserle ilgili “Düşünceler” başlığının altına kurşun kalemle, eski harflerle notlar alınmıştır.

Görsel 3. *Yüzün Gördüm* adlı esere ilişkin eski harfli notlar

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı üzerine yine kurşun kalemle “alındı” notu düşülmüştür.

3.7. Kızılırmak

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 9’da sergilenmektedir:

Tablo 9. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Mustafa Canaz (S), Ömer Canaz ¹³ (Ç)
Yaş	1330, 1322
Meslek	Rençber, R. Eğitimci
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yaucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / eskilerden, evelki

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

Allah allah dedük ata bindürdük

Hayir düa ile yola gönderdik

Leyli Leyli yareli durmam

Köprüye varmadan köprü yihildi

360 atlı suya döküldü

(of) Nice yiğitlerin beli büküldü

Nettin Kızılırmak allı gelini

Çevresi oyalı telli gelini

¹³ Ömer Canaz’ın çaldığı çalgı olarak “Kaval” yazılmış ancak sonra kurşun kalemle üzeri çizilerek yanına “söyleyen” denilmiştir.

Leyli leyli yareli durmam

Derleme fişine, kurşun kalemle “sesler arasında açıklık var” notu düşülmüştür. “Düşünceler” başlığının yanına ise, yine kurşun kalemle “ihtiyar” yazılmıştır.

3.8. Davarı Suya

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 10’da sergilenmektedir:

Tablo 10. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşıdan / -

Eserle ilgili “Düşünceler” başlığının altına “Davarı suya indirirken köpek havlaması taklidi yapıyor. Ustası “şu baş parmağı galdırırsan köpek havlaması olur” demiş” açıklaması yapılmıştır. Ardından kurşun kalemle “itidalini kaybetti normal değil.¹⁴” notu düşülmüştür.

Derleme fişinde, “Parçanın kimler tarafından alındığı” başlığı altında, H.B.Yö., R.Yetişen ve M. Sözen yazılmıştır. İsimlerin yanına kurşun kalemle yazılmış “170” sayısı bulunmaktadır. Ayrıca aynı derleme fişine yazılmış eserlerin yanına plak numaralarına göre sıralanmak kaydıyla yine kurşun kalemle numaralar verilmiştir. Derleme fişinin sağ üst kısmında yer alan ve içinde “Fotoğraf yeri” yazan kutuya ise “7” yazılmıştır¹⁵. Bu eser için verilen sıra numarası “3”tür.

3.9. Gelin

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 11’de sergilenmektedir:

Tablo 11. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen

¹⁴ Sondaki harf okunamamıştır.

¹⁵ Bu bilgiler aynı derleme fişine kaydedilmiş 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 numaralı eserler için de geçerlidir. Kurşun kalemle verilen numaralar her eser için ayrıca belirtilmiştir.

Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşidan / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “4” sıra numarası verilmiştir.

3.10. *Yeni simsim*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 12'de sergilenmektedir:

Tablo 12. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşidan / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “5” sıra numarası verilmiştir.

3.11. *Daşova Havası*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 13'te sergilenmektedir:

Tablo 13. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşidan / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “2” sıra numarası verilmiştir.

3.12. *Sarıköz*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 14'te sergilenmektedir:

Tablo 14. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşıdan / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “1” sıra numarası verilmiştir.

3.13. *Karlıdağ Üstünde*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 15'te sergilenmektedir:

Tablo 15. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşıdan / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “6” sıra numarası verilmiş, “Zurna aynı adam” notu yazılmıştır.

3.14. *Paçalı*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 16'da sergilenmektedir:

Tablo 16. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Ömer Canaz (Ç) (Kaval)
Yaş	1322
Meslek	Eğitmen
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşağı Yavucuk
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Hasan onbaşıdan / -

Bu eser dolma kalemle yazılmış listede bulunmamaktadır. Sonradan kurşun kalemle eklenmiştir. Eser başlığının yanına ise yine kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “7” sıra numarası verilmiş ve “zurnaile” notu yazılmıştır.

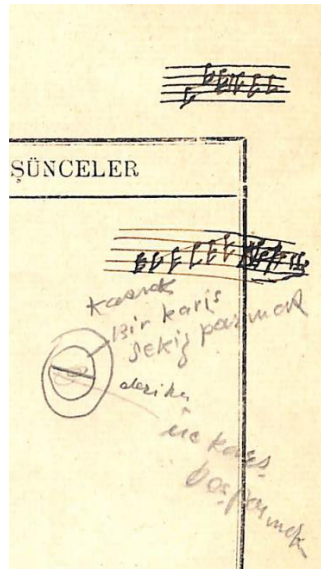
3.15. *Gelini ata bindirme*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 17'de sergilenmektedir:

Tablo 17. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Şahin (Zurnacı), Bekir Bülbül (Davul)
Yaş	1324, 1318
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza /
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	- / - / -

Eserle ilgili "Düşünceler" başlığının üstü ve altına iki dizek çizilerek notalar yazılmış ve kurşun kalemle bir şema çizilmiştir:

Görsel 4. Gelini Ata Bindirme adlı esere ilişkin notalar, şema ve notlar

Aynı derleme fişine yazılmış eserlerin yanına plak numaralarına göre sıralanmak kaydıyla kurşun kalemle numaralar verilmiştir. Derleme fişinin sağ üst kısmında yer alan ve içinde "Fotoğraf yeri" yazan kutuya ise "6" yazılmıştır¹⁶. Bu eser için verilen sıra numarası "1"dir.

3.16. Yol Havası

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 18'de sergilenmektedir:

¹⁶ Bu bilgiler aynı derleme fişine kaydedilmiş 15, 16, 17, 18, 19 ve 20 numaralı eserler için de geçerlidir. Kurşun kalemle verilen numaralar her eser için ayrıca belirtilmiştir.

Tablo 18. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Şahin (Zurnacı), Bekir Bülbül (Davul)
Yaş	1324, 1318
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza /
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “2” sıra numarası verilmiştir.

3.17. Karşılama

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 19'da sergilenmektedir:

Tablo 19. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Şahin (Zurnacı), Bekir Bülbül (Davul)
Yaş	1324, 1318
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza /
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “3” sıra numarası verilmiştir.

3.18. Gelin ağlatma

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 20'de sergilenmektedir:

Tablo 20. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Şahin (Zurnacı), Bekir Bülbül (Davul)
Yaş	1324, 1318
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza /
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “5” sıra numarası verilmiştir.

3.19. Pehlivan Havası ağrlaması ve şiplemesi= (Yeldirmesi)

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 21'de sergilenmektedir:

Tablo 21. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Şahin (Zurnacı), Bekir Bülbül (Davul)
Yaş	1324, 1318
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza /
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak "6" sıra numarası verilmiştir.

3.20. *Simsim*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 22'de sergilenmektedir:

Tablo 22. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Sadık Şahin (Zurnacı), Bekir Bülbül (Davul)
Yaş	1324, 1318
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza /
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak "4" sıra numarası verilmiştir.

3.21. *Boz gedik havası*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 23'te sergilenmektedir:

Tablo 23. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Osman Şahin (Zurna), Ali Bıyık
Yaş	1308, 1327
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza / Martaz
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Eskilerden / -

Eserle ilgili “Düşünceler” başlığının altında, “Çığırtaç tel Sazın orta telinin birisini ortadaki bir teşkilatla bir oktav tiz yapmaya “çığırtaçtel” dediler” açıklaması ile birlikte aşağıdaki çizime yer verilmiştir:

Görsel 5. *Boz Gedik Havası* adlı esere ilişkin çizim

Aynı derleme fişine yazılmış eserlerin yanına plak numaraları ve bu numaralara göre sıralanmak kaydıyla yine kurşun kalemle sıra numaraları verilmiştir.¹⁷ Bu eser için verilen sıra numarası “1”dir. Yine bu eserin yanına kurşunkalemle “(Kırşehirin Burçak tarlası gibi)” ve “zurna falsolu” notları düşülmüştür.

3.22. *Dörtayak halay*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 24'te sergilenmektedir:

Tablo 24. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Osman Şahin (Zurna), Ali Bıyık
Yaş	1308, 1327
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza / Martaz
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Eskilerden / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “2” sıra numarası verilmiştir.

3.23. *Endim gûrgen dibine*

10 Temmuz 1943'te Havza'da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 25'te sergilenmektedir:

Tablo 25. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Osman Şahin (Zurna), Ali Bıyık
-----------	--------------------------------

¹⁷ Bu bilgiler aynı derleme fişine kaydedilmiş 21, 22, 23 ve 24 numaralı eserler için de geçerlidir. Kurşun kalemle verilen numaralar her eser için ayrıca belirtilmiştir.

Yaş	1308, 1327
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza / Martaz
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Eskilerden / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “3” sıra numarası verilmiştir. Ayrıca yine kurşun kalemle “halay değil” ifadesi yazılmıştır.

3.24. *Aşurma*

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 26’da sergilenmektedir:

Tablo 26. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Osman Şahin (Zurna), Ali Bıyık
Yaş	1308, 1327
Meslek	Mehter, Mehter
Memleketi	Samsun/ Havza / Martaz
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ Eskilerden / -

Eser başlığının yanına kurşun kalemle plak numarası ve yeri yazılarak “4” sıra numarası verilmiştir.

3.25. *Ağırlama ve Yeldirme*

10 Temmuz 1943’te Havza’da derlendiği belirtilen eserin kaynak kişi bilgileri Tablo 27’de sergilenmektedir:

Tablo 27. Kaynak Kişi Künyesi

Ad Soyadı	Memet Turhan (S), Salih Çimen (Ç)
Yaş	1342, 1342
Meslek	R., R.
Memleketi	Samsun/ Havza / Aşşağı Susuz
Eseri Öğrendiği Yer/Kişi/Zaman	-/ - / babasından

Derleme fişinde, “Parçanın Metni” başlığı altında eser için şu sözler kaydedilmiştir:

Pınarın başında yeşil destiler

Aşağıdan gelen (aman aman) eğer o yarsa

Ahdi bütün bir ikrara durursa

Gadir mevlam yâri bana verürse

Bakar bakar (da) yar gönümü eğlerim

Meşşelidir bizim dağlar meşşeli

Üç gün oldu yar sevdaña düşeli

Haydi gedek kızım hane döşeli

Döşemesi başdan başa gırmızı

“Düşünceler” başlığı altında “ “Karara çıkış Enteresan” olduğu için alındı” yazılmıştır.

4. KLASÖRÜN İLK SAYFASINDA VE DEMİRBAŞ DEFTERLERİNDE YER ALAN BİLGİLERİN İNCELENMESİ

Arşiv'deki yazılı belgeler arasında, 1943 yılında Samsun'da derlenmiş eserlere ilişkin ses kayıtlarının yer aldığı plak numaralarını belirten, ikisi el yazısıyla birisi daktiloyla yazılmış üç adet liste bulunmaktadır.

Bu listelerden ilki, Samsun derleme gezilerine ait fişlerin bulunduğu klasörün ilk sayfasıdır. Dikey bir şekilde ikiye kesilmiş yarım sayfa üzerine el yazısıyla yazılmış bu listede eser adlarına ve/veya başka bir bilgiye yer verilmeden derlemelerin yer aldığı plak numaraları yazılmıştır:

Tablo 28. “Samsun / 1943 / Plak No. 1139-1161 / Band No/ [Dosya No] 53” başlıklı dosyada bulunan, el yazısıyla doldurulmuş, derlemelerin yer aldığı plak numaralarını gösteren yarım sayfalık liste

1161	a3		1154	b3		" ¹⁸	b1
1161	a1		1153	b2 ¹⁹		"	a1
1159	b2		1153	a4		"	a2
1160	b2		1152	b4		1147	b3
1160	b1		"	b3		"	b1
1160	a2		"	b2		1146	b3
1160	a1		1152	a3		"	b2
1159	a2		1147	a4		"	b1
1159 ²⁰	a1		1152	b1		"	a2
1158	b2		1151	a3		"	a1
1159	b1		1152	a2		1145	b2
1158	b1		"	a1		"	b1
1143	b1		1151	b2		"	a2
1158	a3		"	b1		"	a1

¹⁸ 1148 sayısı için konulmuş işarettir.

¹⁹ Burada “(Numarasız 16.7.1943 Bafra fotoğraf yeri No 14)” notu bulunmaktadır.

²⁰ 1158 b2 ile birlikte parantez içine alınmıştır.

1158	a2		"	a2		1144	b5
"	a3		"	a1		"	b3
"	a2		1150	b3		"	a5
"	a1		"	b2		"	a4
1157	b3		"	b1		"	a123
"	b2		"	a3		1142	b1
"	b1		1150	a2		1123	a2
"	a3		"	a1		1141	a3
"	a2		1149	b3		"	a1
"	a1		"	b2		1140	b2
1156	a3		"	b1		"	b1
"	b2		"	a3		"	a2
"	b1		"	a2		"	a1
"	a1		"	a1		1139	b1
1155	a2		1148	b3		"	a2
"	a1		"	b2		"	a1

Bu listenin hemen altına “Tarihsel 1943” başlığı yazılarak Samsun ili derleme tarihleri alt alta listelenmiştir:

10.7.1943

11. ". "

13. ". "

16. ". "

17. ". "

18. ". "

Fişler incelendiğinde bu tarihlerin sırasıyla Havza (10 Temmuz), Vezirköprü (11 Temmuz), Ladik (13 Temmuz), Bafra (16 Temmuz), Samsun (17 Temmuz) ve Çarşamba'da (18 Temmuz) yapılan derlemelerin tarihleri olduğu görülmektedir.

Demirbaş defteri ve klasöründeki listeler Tablo 29 ve Tablo 30'da sergilenmektedir:

Tablo 29. “F. Arşiv’inin derlediği plaklar No: 3 983-1450” başlıklı demirbaş defterinin 27 ve 28. sayfalarında bulunan liste²¹

		Eşyanın		
--	--	---------	--	--

²¹ Boş bırakılan satırlar orijinal belgelerde de boş bırakılmıştır.

Demirbaş Defteri Sayfa No	Sıra No.	Adı ve Vasıfları	Miktarı	Ne suretle geldiği	İzahat
27	1139	<i>Ela gözlerine</i>	1	arşivce derleme	R ²² . saz Samsun Bekir Bülbül
		<i>Dolambaç</i>		" "	R. saz " "
		<i>Esmâ ile Zevcan</i>		" "	R. saz Ali İpek
		<i>Simsim</i>		" "	E. D. Z. ²³ S. Şahin, Bekir Bülbül
	1140	<i>Bülbül</i>	1	" "	R. saz Ali İpek
		<i>Havza için</i>		" "	" "
		<i>Sarı Kız</i>		" "	E. Kaval Ömer Canaz
		<i>Yüzün gördüm</i>		" "	R. Saz Sadık Kurd
		<i>Kızılırmak</i>		" "	R. Kaval Mustafa Canaz, Kaval Canaz
	1141	<i>Ağırlama ve yeldirme</i>	1	" "	R. Mehmet Dural, Salih Çimen
		<i>Gelin ağlatma</i>		" "	E. D. Z. Sadık Şahin; Bekir Bülbül
		<i>Boz gedik havası</i>		" "	E. D. Z. Osman Şahin, Ali Bıyık
		<i>Pehlivan havası</i>		" "	E. D. Z. S. Şahin, B. Bülbül
		<i>Daşova "</i>		" "	E. Kaval Ömer Canaz
	1142	<i>Dörtayak halay</i>	1	" "	E. D. Z. O. Salih, Ali Bıyık
		<i>Endim gürgen dibine</i>		" "	E. D. Z. " " "
		<i>Aşurma</i>		" "	E. D. Z. " " "
		<i>Davarı suya endirme</i>		" "	E. Kaval Ömer Canaz
		<i>Gelin</i>		" "	E. Kaval " "
		<i>Yeni simsim</i>		" "	E. Kaval " "
	1143	<i>Karlı dağ üstünde</i>	1	" "	E. Kaval " "
28	1143	<i>Paçalı</i>		" "	E. Z. Samsun Ömer Canaz

Tablo 30. "Arşiv Derleme Plâkları Kataloğu: Şehirlerde ve Arşivde Derlenenler" başlıklı klasörde bulunan liste

Sıra No ²⁴	Pl. No:	Parçanın adı	Saz	Çalan veya söyleyen
-----------------------	---------	--------------	-----	---------------------

²² Refakat

²³ E: Enstrümental, D: Davul, Z: Zurna

²⁴ Sıra No hanesi elle ve kurşun kalemle doldurulmuş; diğerleri daktilo ile yazılmıştır.

	1139	a1	<i>Elagözlerine</i>	R	Saz	Bekir Bülbül
		a2	<i>Dolambaç</i>	R	Saz	" "
		b1	<i>Esmâ ile Zeycan</i>	R	Saz	Ali İpek
		b2	<i>Sinsin</i>	E.	D.Z.	Sadık Şahin, Bekir Bülbül
	1140	a1	<i>Bülbül</i>	R	Saz	Ali İpek
380		a2	<i>Havza için</i>	R	Saz	" "
		a3	<i>Sarı kız</i>	E.	Kaval	Ömer Canaz
		b1	<i>Yüzün Gördüm</i>	R	Saz	Sadık Kurt
		b2	<i>Kızıl Irmak</i>	R	Kaval	Mustafa Canaz, Kaval Canaz
	1141	a1	<i>Ağırlama Ve yeldirme</i>	R		Mehmet Dural, Salih Çimen
		a2	<i>Gelin Ağlatma</i>	E	D.Z.	Sadık Şahin, Bekir Bülbül
		a3	<i>Boz Gedik Havası</i>	E	D.Z.	Osman Şahin, Ali Bıyık
		b1				
		b2	<i>Pehlivan Havası</i>	E	D.Z.	Sadık Şahin, Bekir Bülbül
		b3	<i>Das Ova havası</i>	E	Kaval	Ömer Canaz
390	1142	a1	<i>Dört ayak Halay</i>	E	D.Z.	Osman Şahin, Ali Bıyık
		a2	<i>Endim gürgen dibine</i>	E	D.Z.	" " " "
		a3	<i>Aşurma</i>	E	D.Z.	" " " "
		b1	<i>Davarı suya indirme</i>	E	Kaval	Ömer canaz
		b2	<i>Gelin</i>	E	Kaval	" "
		b3	<i>Yeni Sımsim</i>	E	Kaval	" "
	1143	a1	<i>Karlı dağ üstünde</i>	E	Zurna	" "
		a2	<i>Paçalı</i>	E	Zurna	" "

Tablo 31. Derleme fişleriyle listeler arasında eser ve kaynak kişi isimlerinde gözlenen farklılıklar

Derleme Fişinde	El yazısıyla yazılmış demirbaş defterinde	Daktilo edilmiş demirbaş klasöründe
<i>Ela gözlerini</i>	<i>Ela gözlerine</i>	<i>Elagözlerine</i>
<i>Esmâ ile Zeycan</i>	<i>Esmâ ile Zeycan</i>	<i>Esmâ ile Zeycan</i>
<i>Sımsim</i>	<i>Sımsim</i>	<i>Sinsin</i>
<i>Kızılırmak</i>	<i>Kızılırmak</i>	<i>Kızıl Irmak</i>
<i>Davarı Suyu</i>	<i>Davarı suya endirme</i>	<i>Davarı suya indirme</i>
<i>Daşova havası</i>	<i>Daşova havası</i>	<i>Das Ova havası</i>
<i>Sarı kız</i>	<i>Sarı kız</i>	<i>Sarı kız</i>
<i>Karlıdağ üstünde</i>	<i>Karlı dağ üstünde</i>	<i>Karlı dağ üstünde</i>
<i>Gelini ata bindirme</i>	-	-
<i>Yol Havası</i>	-	-
<i>Karşılama</i>	-	-
<i>Pehlivan havası ağırlaması ve şiplemesi (Yeldirmesi)</i>	<i>Pehlivan havası</i>	<i>Pehlivan Havası</i>
<i>Dört ayak halay</i>	<i>Dört ayak halay</i>	<i>Dört ayak halay</i>
<i>Sadık Kurt</i>	<i>Sadık Kurt</i>	<i>Sadık Kurt</i>

Memet Turhan

Mehmet Dural

Mehmet Dural

5. SONUÇ

HÜADK Folklor Arşivi'nde yapılan çalışma sonucunda, 1943 yılında Samsun'un Havza ilçesinde gerçekleştirilmiş olan derleme gezisine ilişkin 11 adet derleme fişinin bulunduğu saptanmış, söz konusu fişlerde toplam 25 esere ait derleme bilgisine rastlanmıştır. Fişlerdeki bilgilere göre, bütün eserlerin Havza'da derlendiği ve kayıt altına alınan eserleri çalan veya söyleyen bütün kaynak kişilerin Havzalı olduğu anlaşılmıştır.

Eserlerin 8'inin, kaynak kişiler tarafından "eskiden, eskilerden, büyüklerden" öğrenildiği belirtilmiş; 7 enstrümental eserin "Hasan Onbaşı'dan" öğrenildiği yazılmış; 1 eser için kaynak kişinin eseri "Kızıoğlu'nda²⁵, Bayburt'lu Dursun'dan", 1 diğer eser için ise "babasından" öğrendiği bilgisi yazılmıştır. *Havza için* adlı esere "sözler kendininmiş" ifadesi not edilmiş, 6 eserde yer ve zaman bilgisi boş bırakılmıştır.

Derleme fişlerinde aktarılan bilgilere göre kaynak kişilerin yaşları, meslekleri ve kaç esere kaynaklık ettikleri, Tablo 23'te topluca gösterilmektedir.

Tablo 32. Kaynak kişiler, yaşları, meslekleri ve bu kişilerden derlenen eser sayısı

Ad Soyadı	Yaş	Meslek	Söylediği/Çaldığı Eser Sayısı
Bekir Bülbül	41	Mehter	8
Ali İpek	52	Rençber	3
Sadık Kurt	52	Rençber	1
Mustafa Canaz	29	Rençber	1
Ömer Canaz	37	Rençber Eğitimci	8
Sadık Şahin	35	Mehter	6
Osman Şahin	51	Mehter	4
Ali Bıyık	32	Mehter	4
Memet Turhan	17	Rençber	1
Salih Çimen	17	Rençber	1

Kayıt altına alınan eserlerin profesyonel müzisyenlerden, Mehter takımında görevli olan kişilerden derlendiği dikkat çekmektedir. Bunun dışında derlemelere kaynaklık eden kişiler rençber olarak görev yapmaktadırlar.

Derleme fişlerinde yer alan 25 eserin yalnız 8 tanesi sözlü eserdir. Bu eserlere ait derleme fişlerinde eser sözlerinin genellikle duyulduğu şekilde yazılmış olduğu görülmekte ve bu

²⁵ Köy bugün Amasya iline bağlıdır.

duruma bağlı olarak bazı eser sözlerinin “anlaşılamadığı için” eksik yazıldığı, bazı eser sözlerinin yazımında ise hatalar bulunduğu saptanmaktadır. Ayrıca, söz yazımında özellikle yerel söyleyiş tarzının kâğıda yansıtılmasına gayret edilmiş olduğu dikkat çekmektedir. Eser sözlerinin yazımında yerel söyleyiş biçimlerinin korunmasına bağlı olarak, derleme fişleri ile diğer listeler arasında bazı küçük yazım farklılıklarının ortaya çıktığı da görülmektedir. Sözlü eserlere genellikle saz ile “refakat” edilmiştir.

Derlenen eserlerin 17 tanesi çalgısal olup derleme fişlerinde bu eserlerin davul, zurna ve kaval ile icra edilmiş olduğu belirtilmektedir.

Samsun dosyası özelinde fişlerin Arşiv'deki sıra numaraları yeri tamamen boş bırakılmıştır. 3.8. *Davarı suya* ve 3.15. *Gelini ata bindirme* fişlerinin “Fotoğraf yeri” kısmında kurşun kalemle “7” ve “6” sayıları yer almakla birlikte Arşiv'deki fotoğraf dosyalarında bu sayılara karşılık gelebilecek ve/veya bu klasörde bilgileri bulunan kaynak kişilerin isimlerinin yazılı olduğu bir fotoğrafa rastlanmamıştır.

Derleme fişleriyle listeler arasında eser başlıklarının yazımında bazı sözcüklerin ayrı/bitişik yazılması dışında önemli bir yazım, adlandırma farkı bulunmadığı görülmüştür. Bununla birlikte fişlerde yer alan üç eserin listelerde bulunmadığı bir kaynak kişinin ad ve soyadının ise farklı yazıldığı saptanmıştır.

KAYNAKÇA

HÜADK Folklor Arşivi. “*Samsun / 1943 / Plak No. 1139-1161 / Band No / [Dosya No] 53*”.

HÜADK Folklor Arşivi. “*F. Arşiv'inin derlediği plaklar No: 3 983-1450*”.

HÜADK Folklor Arşivi. “*Arşiv Derleme Plâkları Kataloğu: Şehirlerde ve Arşivde Derlenenler*”.